

ORSZÁGOS
VENDÉGLŐS SZAKKÖZLŐNY

FOGADÓ

ORSZÁGOS
PINCÉR SZAKKÖZLŐNY

A MAGYAR VENDÉGLŐS-ES KÁVÉSZIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

A SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK.

A SZABADKAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉZHÁZTULAJDOSOK ÉS KOCSMÁROSOK EGYLETE. — AZ ARADI PINCÉR SEGÉLY- ÉS ELMELYEZŐ EGYLET
HIVATALOS LAPJA.Előfizetés: Egy évre 12 kor. Félévre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.Szerkesztő és lapfajladonos:
Flór Győző.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. sz.

A vendéglősök gazdasági érdekei.

A »Fogadó« utóbbi számának vezércikkében ezeket mondja: »Évtizedek óta nem történt annyi a vendéglős-ipar érdekében, mint az utolsó két évben, a vendéglősök országos kongresszusai által.« Ennek a mondatnak az igazságát minden szakértőnek el kell ismerni, ki a viszonyok alakulását figyelemmel kíséri. Ipartársulatok alakítása a jelzett időbe esik leginkább és ez a tény amellet bizonyít, hogy végre felismerik a vendéglősök, kocsmárosok és kávéosk, hogy a szakiparunkban lábrakapott kikeréseket nem nyesegethetjük le sikeresen, ha egymástól elszigetelve állunk. Nem az a mi feladatunk, hogy egymástól eltávolodva, azt lessük, ki mér ki közülünk néhány liter itallal többet és azután ha tudjuk, arra a szakértésre irigy szemmel nézzünk, vagy lenézzük azt, kinek kisebb forgalma van, hanem az a közös kötelességünk, hogy az *italmérés kizárólag a hivatásszerű italmérő joga legyen.*

Régi vendéglősök vagyok és ezen a téren sok tapasztalataim vannak. Megfigyelem ugyanis, hogy a kincstár a vendéglősök, az italmérő-iparosok rovására engedett tág tért az italarusításra. Még mindig látjuk szétterjedni az italarusítást azon a hamis feltevés alatt, hogy minél több italarusító van, annál több s nagyobb a kincstár haszna. Ez nagyon téves felfogás. Nem hogy több ital a decentralizálás által, hanem igenis fejlődik ebből olyan tisztességtelen versengés, melylyel a szolid és tisztességes vendéglős és kocsmáros képtelen a harcot felvenni.

A bor hamisítása a lángha ellenőrzés által virágkorát éli. Az italarusítók beugasztott palackjai nem árulnak el semmit. A közönség pedig, melynek elegendő, hogy 40 kr. helyett 26 kr.-ért kap »fajborte, nem tudja, hogy milyeni egészenlegén zagyvalékot kap abban a néma, lepecsételt és sokszor igen szép vignetával felcírázott palackban. Mi nem magyarázhatjuk ezt meg a fogyasztó közönségnek, mert nem kér tőlünk tanácsot és ha mégis kérdez és felelünk, hát akkor azt hiszi, hogy mi üzleti érdekből beszélünk így.

Az italarusításnak ilyen szétterjedése által tehát a kincstárnak *nincs haszna,*

de károsodik a vendéglős-kocsmáros és egészségük tekintetében a közönség is. Hogy mennyire szaporítják a nem hivatalosszerű, hanem csak mint mellékfoglalkozást gyakorló italarusítók a bort, vajjon ki tudná azt megállapítani, mikor az ellenőrzésre alig vannak eszközök?

Nyilvánvaló, hogy a kincstárnak nemcsak hogy haszna nincs, de velünk együtt a kincstár is károsodik.

De sajnos; ezt mi tudjuk és látjuk és csak a mérvadó pénzügyi hatóságok nem tudják és nem látják.

A mi feladatunk, hogy anyagi érdekeink jogos megvédelem szempontjából, meggyőzzük arról a pénzügyi hatóságokat. A mi feladatunk, hogy a tisztességtelen versengést legyűrjük és azt fogadtassuk el elvül, hogy a szatócs, a fűszeres, a hentes, a fogyasztási szövetkezet, a csemegeteizet, a tejcsarnok stb. nem lehet egyidejűleg bor- és sörárusító. Igaz, hogy a miniszterelnök mint pénzügyminiszter tett erre névze némi megnyugtató ígéretet az utóbb nála tisztelt kongresszus küldöttség előtt, — de ne felejtjük el, hogy annak a miniszternek más gondolai is vannak és emberei dolog, hogy egyről-másról meg is feledkezhetik.

Mi következik ebből? Az, hogy azok a bajainkat, melyek gyökerei az italmérési törvényben vannak elágazva, ismétetlen tárjuk fel ott és azon a helyen, hol nem csak jogosítottak, hanem egyszerűen kötelesek is a törvényt a gyakorlati élet és a közgazdasági érdekek követelményei szerint helyesebb alapra fektetni.

De ezt az üdvös munkát, mely ekszisztenciánk alapját képezi, nem véghezjuttatjuk el egyedül és elszigetelten állva, hanem kell, hogy *mindnyerünk* kötelesség-szerű feladatait képezzé, mert egyedül állva szóba sem állnak velünk.

Ezért kell, hogy minél több szakipartársulat jöjjön létre, *de minél előbb,* hogy azután hatalmas országos szervezettel országos kongresszusaink ugra meg újra felemeljük szavunkat és mint a legtöbb adott fizető polgárok és iparosok, mint a szállóhírtokosok és borkereskedők közvetítő szervei, egyesült erővel küzdjessük ki jogainkat.

Cs. A.

A II. országos vendéglős-kongresszus emlékirata.

A kongresszus határozatainak végrehajtásával megbízott *szabadkai* vendéglős, stb. ipartársulat, a következő szövegű emlékiratot terjesztette külön-külön a miniszterelnök mint pénzügyminiszter, a belügy- és kereskedelmi miniszterek elé:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Kegyelmes unokát!

Már a »Budapesti Kocsmárosok Ipartársulata« által 1906. évi szeptember hó 4. és 5. napján Budapestre egybehívott első országos kocsmáros-kongresszus kimondotta, hogy mindaddig, míg a kocsmárosok jogos magánérdekei kielégítve, vagy legalább is méltányosan a kormány részéről elintézve nem lesznek, évről-évre újabb és újabb kongresszusok fog tartatni és ezen kongresszusok határozatait magában foglaló emlékirat Nagyméltóságod elé is fog terjesztetni.

Az első kocsmáros-kongresszus határozatait magában foglaló emlékiratot Nagyméltóságod már átvette és arra a budapesti kocsmárosok ipartársulata utján választ is adott. Jóakarát és igert kivehető a választól, de ez a gyakorlati és küzdelmes élet szempontjából nem elegendheti ki a kocsmárosok jogos és indokolt kívánalmait.

Az első kongresszus óta a vendéglős ipar helyzete nemcsak hogy nem javult, hanem a folyton emelkedő drágaság folytán csak súlyosbodott. A tisztességtelen verseny folyton terjed, a tisztességes üzletek hanyatlásban vannak és a folyton emelkedő közterhek lehetetlenné teszik az italmérő ipar fejlődését. Országos közérdek végül is az italmérő jogos magánérdekeibe s ez okból ismétetlen és folyton kell Nagyméltóságod becses figyelmét is e szakipar mindjohban valóságossá való állapotára felhívni.

A második országos kocsmáros-kongresszus 1907. évi szeptember hó 4. napján tartott meg *Szabadkán.* Határozományai világosan mutatják azt a tarthatatlan helyzetet, melyben szakiparunk sínylődik. Nem egy határozata egyenesen elkeseredést arul el, különféle tisztességtelen verseny fennállása miatt. Újabb ismétlenül azt a sok panaszt, amit már első emlékiratunkban részle-

teztünk, e helyütt nem óhajtjuk, de kérjük Nagyméltóságodat, hogy a második kongresszusunk alábbi határozatait nemcsak az ország hetven ezer szakiparosának s ugyanannyi családnak existénciájára, hanem a hazai bortermelés és borkereskedés érdekében is jó indulattal fogadni és szakiparunk súlyos helyzetén azoknak megfelelőleg enyhíteni méltóztatssék.

A második kongresszus határozatai a következők:

1. A második kongresszusunk mindenek előtt kívánata az italmérséi törvény módosítását a következő irányban:

a) Italmérséi engedélyt kizárólag az italmérséssel hivatászerűleg foglalkozó kocsmáros és vendéglős kaphasson. Ehhez képest:

b) ne adassék ezentúl fizetésnek, szatocsnak, fogyasztási szövetkezetnek, köröknek, kaszinóknak, csemegeüzleteknek stb. engedély bor és sör mérésére; sőt bevándorló az engedély mindazoktól, akik italmérséssel hivatászerűleg nem foglalkoznak;

c) pálinkamérés jellegével bíró üzlet nem nyerjen ezentúl jogot bor és sör mérésére;

d) az italmérséi illeték osztályainak arányosabb beosztása és a magánfogyasztó, ki nagyobb mennyiségben hoz be bort a vámterületre, vonassék be az itál-illeték viselésébe, mi által a kocsmáros illeték-terhe a kincstár károsodása nélkül önmagától is csökkenteni fog;

e) új jogok kiadása előtt a pénzügyi hatóság részéről az ipartársulat véleménye beszerzendő. Ahol ipartársulat nincs, ott csakis a már letelepedett kocsmárosok sérélméssel nélkül adható ki az újabb engedély;

f) az adó- és illeték kivétő bizottságokba a kisebb kocsmárosok is hivatalból hívandók be. Ahol ipartársulatok vannak, ott a társulat utján történjen a behívás;

g) kívánjuk a boritaladói eltörlesztését s e helyett a szeszdó fölemelést.

2. Mután a kocsmái ipar ezidő szert képesítéshez kötött iparágak közé még nincs sorozva, rendeleti utján mondja ki a kormány, hogy azon helyeken, hol a kocsmárosok, vendéglősök stb. szakiparosok ipartársulatot létesítenek, minden kocsmáros, vendéglős, szállodás és kávék köteles az ipartársulat tagjává lenni.

3. Kívánjuk, hogy csak mértékhatéssalított sörös palackok lehessenek forgalomban.

Foglalkozott a kongresszusunk a szabadkai vendéglősök és kocsmárosok helyi bajai és sérélméssel és ezekre nézve következőleg határozott:

1. Szabadkán a város megváltotta az államtól a közvetett adókat s ezek között van a boritaladó is. A város vezetősége a megváltás óta nem elégszik meg, ha a borfogyasztásra nézve az adózó polgársággal kiegyezik oly összegben, amely az államnak fizetendő megváltásra és a kézzeljárásokra ele-

gendő, hanem állandóan évről-évre Szabadkán 25–30 ezer koronával többet szedett be s ezen többletet leginkább a város kocsmárosain hajlja be annak dacára, hogy a város polgármestere az első borkiegyezés alkalmával határozott ígéretet tett, hogy amennyiben bármikor több folyik be a borkiegyezésből, mint amennyit a városnak kell fizetnie megváltási díj fejében az állam pénztárába és amennyit a kezelési költségek felmerésének, a többletet a kiegyezett borfogyasztók javára a jövő évekre arányosan fogja előírni.

Szabadka város kocsmárosai belemélték a borkiegyezésbe ezen ígéret után, de az ígéret soha be nem váltva nem lett, holott egyetlen kocsmáros sem fogyasztott annyi bormennyiséget, mint a mennyit a polgármester ígérete után vállalt. Ellenben bekövetkezett az, hogy a kiegyezési összeg után vetette ki az adókivétő bizottság a III. oszt. kereseti adót és ugyancsak a kiegyezett italmennyiség után vetetett ki az italmérséi illeték annak dacára, hogy minden kocsmáros a kivetes alkalmával hangzottatta, hogy 0 annyi italmennyiséget nem fogyasztott, hanem csak felannyit és hogy a borkiegyezést csakis a polgármester ígérete után vállalta abban a reményben, hogy a jövő évre a többlet javára fog írni.

A kongresszus a hatóság ezen eljárását Nagyméltóságodnak tudomására hozza és kimondja, hogy nemcsak Szabadkára, hanem az egész országra nézve Nagyméltóságod sürgős intézkedését kéri ki abban az irányban, hogy utasítsassék valamennyi törvényhatóság és község, ahol a boritaladó az államtól megváltva van, miszerint a jövőben a borfogyasztókkal csakis oly egyezséget kössön, amennyi szükséges az államkincstár megváltási összegre és a kezelésre s mindazon helyeken, ahol többlet szedtetett a multhat, ez a többlet az adózó polgárság javára irassék.

A kongresszus ezen határozatát azzal is indokolja, hogy egyetlen egy erkölcsi testület, milyen maga a város is, oly egyezségeket nem köthet, amelynek eredménye dupla adóztatást igazol. A város lakosságára az állam a megváltási összeget vetette ki; ez egy adóztatás s így ha a város ennél is többet vet ki, a város polgársága ugyancsak boritaladói címén másodsorú adóztatva van. Indokolja e határozatot az is, hogy a törvény nem azért adja meg az elsőbbséget a városnak, hogy az állammal kiegyezhessen s hogy azután a város maga annál jobban üzérkedjék ezzel, hanem azért, hogy a polgárság közterhen enyhítsen.

2. Szabadkán ezenfelül városi szabályrendelettel be van hozva a kocsmái záróra. És pedig a zárórának több fokozata. Van 12 óra, éjféltől 1 óra, 2 és 3 óra záróra. E zárórákat arra használja ki a város, hogy annál nagyobb és több illetéket szedjen be a kocsmárosoktól. A kongresszus kéri ezen zárórák el-

tolrését ugyancsak az egész ország területén az indokból, mert annak közrendészeti célja sem lehet akkor, amidőn pénz ellenében ugys megváltható a záróra. Csakis arra szolgál a záróra célul, hogy a kocsmárosok zsebéből minél több korona kikerüljön és még a kocsmáros nem is akkor fogyaszthatja italát midőn van vendége, hanem kénytelen igen sokszor a záróra miatt vendégeit eltávolítani, akik akkor a város központjába mennek oly üzletekbe, ahol vagy állandóan nincs záróra, vagy meg van váltva.

Kegyelmes Urunk!

A fentebb felsorolt határozatainkat oly jogosult óhajaink és kívánságainkra hoznának segítséget, amelyek az összpolgárság érdekeivel ellentétben egyáltalán nincsenek és az állam jól felfogott érdekeit is csak előmozdítják és támogatják.

Büszkék vagyunk arra, hogy oly kívánságokkal Nagyméltóságod előtt eddig elő nem állottunk, amelyek a közérdek avagy az állam jól felfogott érdekeivel ellentétesek.

Bátran mondhathatjuk, hogy határozataink közzétételével szolgálnak s nem egyedül a mi magánérdekeinket. Ebben van a mi erősségünk s ebben van biztosítékunk a jövőre is, hogy közhasznú céljaink elérésében mind a hetven ezer szaktársunk velünk együtt érez, velünk együtt küzd és küzdeni is fog mindaddig, míg azokat el nem értik.

Nagyméltóságod nagyban hozzájárulhat, hogy küzdelmeink mihamarabb megszünjenek és országos bajaink és válságos helyzetünk orrosolva legyenek.

Midőn bárki kaphatna italmérséi engedélyt, midőn bárki fizetésre, szatocsra, fogyasztási szövetkezet, kaszinó stb. engedélyt kaphatna bor és sör mérésére, midőn a magánfogyasztó itál illeték viselésé nélkül hozhat bort a vámterületre, midőn új jogok a már letelezettek szakközlet tulajdonosainak meghallgatása nélkül adományoztatnak s midőn annyi igazgatálat köztérhetek kell a kocsmárosnak viselnie, jogosult a panaszkodni, hogy válságos helyzetbe jutottunk, amelyen Nagyméltóságod sürgős közbeavatkozása segíthet, vagy pedig — a további szervezkedés és újabb küzdelem.

Határozataink elfogadásával Nagyméltóságod nem egyedül az ország hetven ezer családjának érdekeit fogja szolgálni, hanem a közérdekét is, amelynek mi is mindenkor alávetjük magunkat, de igazságtalan és jogtalan agyonnyitásra ellen küzdünk kell. Szivesem nem küzdünk, ha Nagyméltóságod jogos kérélminket mielőbb teljesíti, amint ismételtensz eszedve, vagyunk teljes tisztelettel a Szabadkán tartott második országos kocsmáros-kongresszus megbízásából:

A szabadkai vendéglősök egylete:
Szuvidzity Obrád dr. Acs Jenő
elnök. jegyző.

Közgyűlés.

A „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata” április hó 9-én tartotta rendes közgyűlését az újjáruházta termében. A közgyűlést iránt nagy volt az érdeklődés, mert igen sokan jelentek meg. Az érdeklődést ugyanis az okozta, hogy a választásra két párt készül, mindögyei a saját szavazólapjával, saját jelöltségével. Ilyen előzetesülékek mellett a megjelentek nagy választási harcra számítottak, de ápiaposan eszlódatt, mert oly csesdesen, olyan példás rendben folyt le minden, hogy még az országgyűlésnek is mintául szolgálható volna a gyűlés lefolyása.

Janura Károly elnök a közgyűlés határozatképessége kihirdetése után, a következő tartalmas beszéddel nyitotta azt meg:

„Tiszelt Közgyűlés! Mielőtt a gyűlés tárgyára átérnénk, engedjék meg, hogy a mai nap fontosságára való tekintettel, rövid visszapillantással vezessem be mai tanácskozásunkat.

Egy év, mely az idő örökös forgásában semmi, nagygyvá és tartalmas lesz szemünkben két körülmény által: először azért, mert események és eredmények teszik előlöttünk drágává, másrészt; mert gyermekkorunk fáradhatatlan termékenységgel tárja szemünk elé s nyugodt öntudattal tölt el bennünket.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, fő évi rövid életünkben az az egy év, eddigi életünknek csak egy hatodát teszi.

A teremő egy rendezőbe az az világot, hogy az összes állatok közül egyedül az embert alkotta olyannak, hogy az előlévés után jó ideig, jó magával tehetőlen. Ellenben például a kacsra, melyet a tojásból kibőví, a másik percben már a vízbe ugrik és maga keresi fentartását, a maga lábán áll, saját felelősségére és szakállára dolgozik!

Mit gondolnak Uraim, miért tettem meg a jelzett különbséget Isten épen az embernél? A természet bölcs megfigyelő azt mondják, hogy azért, mert az állatot önzelen, azaz olyannak alkotta, mely képezni a saját érdekét kívül a másét, a gyengébbét is figyelembe venni. Ellenben az embert nemesebbnek alkotta, aki kevés önfeloldozással is, életrevaló névelni magzatát s jusszon eszöbe egykor a magzatnak, hogy alkalomadtán ő is önfeloldozó legyen.

Azt kérdik Önök talán, hogy miért mondtam el mindezeket és hogyan függ ez velünk össze? Hát figyelassanak meg! Mikor mi hűt és előtt, mint egy esemény-ipartársulat megszűlöttünk, kérdémet, mit tett velünk a mi anyánk? Talán gondozott, ápolta, védett? Nem! Hanem, mikor még méheben voltunk, még akkor sem saját vérvél táplált, még akkor is mostohaának tartott lennünk.

Hát hogyan? — kérdik Önök
Azok tán nem voltak emberek?

No ugye? Akkor, bár kicsinyek voltunk, mégis már nagyot gondoltunk.

Igy okosodunk: vajjon egy gondoz-e minket érdekeink képviselője, mint az emberi anya?

És erre a kérdésre nemmel kellett felelnünk. Hanem úgy gondoz minket s érdekeinket mint egy állat, mely önző és csak saját érdekeit követi. De még így sem kartársak!

A természetűdösök ugyanis fentartották a hűt egy csodálatnak, mely magzatát nagy-eredményt vért szívta s nem küldte táplálta, hanem abból táplálta önmagát. A polkán volt ez az állat.

Csoda-e tehát urak, hogy a józan természetű és észszel megoldott kocsmárosok így szótak önmagukhoz: Miért legyünk mi pelkán anyánk a pecsenyője, holtt ha maguk keressük meg, mi is találhatunk pecsenyét.

Ezrel a bölcs gondolattal indultunk világára. Ez a mi születésünk és különélőtt története.

S e ténnyel két dolgot bizonyítottunk be. Először azt, hogy okatlan dolog oly anya mellett élni, ki nem táplál, hanem magzatából elősőkünk s másodsor, hogy életrevaló magzat voltunk és vagyunk, csesemő létünkre is bátran szállunk le az élet zivertre s fennmaradásunk feltételeit rögtön meg is találunk. Megmutattuk, hogy az Isten nemcsak ész adott nekünk, de azt használni is tudtuk. Megismertünk, megértsődünk annyira, hogy mostoha anyánk már saját létét félteni látnak.

Hat év alatt országos kiterjedést öltöttünk. Rövid multunk mögött nagy eredmények vannak. Ez előtt és biztat a jövő küzdelemre is. Báraké a szerencse, Kartársak! Ez bizonyított tény.

Aki gyáva, hád maradjon hátra, menjon mostoha fozásának uduló, elaggott testéhez. De ne ránk vessen, ha azzal gyorsan ki is mul ki.

Viharos eljénzés honorálta ezt a magvas beszédet.

Az ipartársulat titkára felolvasta a napirendet, majd az évi jelentést, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett és megadta a felmentvényt.

A költségeloirányzat megállapítása után a tisztújítás következett. Elnök a választási eljárást állapítja meg. Jankó Ferenc indítványozta, hogy az elnök külön, a többi tisztviségek titkos szavazással választassanak. Az indítvány egyhangulag elfogadtattól és közfélekialással s nagy lelkesedéssel újból Janura Károly választattól elnöknek. Ennek az eredmények kihirdetése után elnök a szavazatszedő bizottságha Sági Józsefet, Schitter Vincét, Fehér Jánost, Lukács Jánost és Jankó Ferencet küldte ki és a választás megejtésére felfüggesztette a közgyűlést.

A szavazás megejtésén, a bizottság kihirdette a választás következő eredményét:

Elnökség: Janura Károly elnök, Spitzer István I. alelnök, Gimbös Lajos II. alelnök, Fehér Sándor pénztáros. **Számvizsgáló bizottság:** Hajós Károly, Molnár Sándor, Vickó Pál. **Választmányi tagok:** Aszner János, Bischof Pál, Bors Antal, Braun Béla, Chladek József, Ekamp Gyula, Deutsch György, Göttler László, Jankó Ferenc, Kaszás Lajos, Kecskeméthy József, Koch Tamás, Kossa János, Lukács János, Mayer István, Mirh András, Müllner István, Nagy Ignác, Nofczér Károly, Schmauder József, Schitter Vince, Tatay István, Tompa Lukács, Zsarnócsy János. **Választmányi pöttögök:** Sáska Gedeon, Szabó Mihály, Szintay Bálint, Schönberger Nándor, Thoma István, Varga Gyözö.

A választásra névze megjegyezni kívánjuk, hogy az ugynevezett hivatalos szavazó cédulával, melyen két elnök és két pénztárnok volt jelölve, holott az alapszabályok csak egy elnököt és egy pénztárnokot állapítanak meg, — **egyetlen egy szavazat lett leadva.**

Több javaslatot és indítványt a közgyűlés a választmányhoz utalt, míg a Szallodások stb. ipartársulattal való egyesülésre irányuló indítvány fölött a

közgyűlés valamennyi szavazattal egy ellen, napirendre tért.

Egyébeknt konstataljuk, hogy ugy a gyűlés, mint a vesztés párt teljes elégedettséggel távozott a közgyűléstől.

Horvát-szlavonországi vendéglősök kongresszusa.

(Saját tudósítónktól.)

Április 2-án tartották a horvát-szlavonországi vendéglősök kongresszusukat Eszéken. A tavalyit Zágrábban tartották, s most Eszék városát tisztelték meg országos látogatásukkal. A munkálatok főresztét a zágrábi kartársak végezték. Eszék városa főbb utcáinak háziorai sűrűn voltak felbőgözve, jelezve, hogy ezen a napon ünnepszeg van, melyen gazdasági életünk szorgalmas tényezői a város végei. A kongresszus az alsóvárosi kaszinóban tartott, melyen több országos képviselő, a kereskedelmi és iparkamara elnöke és még számos közigazgatási és hatósági képviselő vett részt.

Huzjak kartársat, a zágrábi vendéglős ipartársulat elnökét nagy lelkesedéssel fogadták, kinek egy kartársunk leánykaja virágcsokrot nyújtott át, mikor a terembe lépett. Épp így fogadták a zágrábi ipartársulat titkárát.

A közgyűlést **Schneller György** kartárs nyitotta meg, ki a megjelenteket szívesen üdvözölte.

Huzjak kartars volt az első szónok, ki rámutatott a zágrábi ipartársulat eredményes munkálkodására, aminek egy önálló vendéglős-bankintézet is köszönheti létezését.

Hivatkozik a vendéglős-ipart károsító oldalatlalmerések gombamódrára való szaporodására t. i. a füzeresek, szatócsok stb. italruhására, amit a bíányos italmérsi törvény tesz lehetővé. De a panaszkodás nem használ, — mondja a szónok — szervezkednünk kell. A bíányos törvényt is többszöri kizökentéssel tengelyből a sok rendelet, melyek a vendéglősök kárát vonják maguk után.

Huzjak után **Pavlekovics**, a zágrábi ipartársulat titkára szólalt fel, ki az italmerések tulnag elszaporodását kritizálja, azt mondván a többi közt: eha a kofa megunja a zöldésárgulást, hátt akkor fölcsep vendéglősnek jogot erre készségesen adnak és az ilyen lehetőségek leszállítják a vendéglősök tekinélyét. Jelenti egyben, hogy ezidőszent 52 kerületben 35 szakszervezet áll fenn és még csak 20 kerület van hátra a szervezésre.

Felszólalt még Vaza Múncesics országos képviselő, Laubner kamarai elnök és még többen. Megállapították a határozati javaslatot, mely kimerítően foglalja magában a panaszokat és kérelmeket, miket a jelenlévő országos képviselőknek különösen figyelembe

ajánlották. Elhatározták egyszersmind, hogy az új ipartörvény javaslatának szakszerű megvitatása alkalmával a ker. és iparkamara tagjai igyekezzenek a vendéglős ipar érdekeit kifejezésre juttatni. A zágrábi kongresszus határozatának elfogadásával, a kongresszus véget ért, melyet a kaszinóteremben rendezett bankett követett. Számos felkösöntött tette élénk és kellemes a társas együttlétet.

A Szekesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata hivatalos közleményei.

Az Ipartársulat hivatalos helysége: VIII., Rákóczi-ut 13, II. 20. sz. a. van.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Jogtanácsot ad az ipartársulat minden tagjának a társulat ügyésze: dr. Waigand József, lakik IX. ker., Üllői-ut 5. — A jogtanácsadás a tagokara nézve díjmentes.

Az ipartársulat tagjai minden szakipari-, adó- és illetékgyben, szakbeli utbaigazításért forduljanak az ipartársulat titkárához.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” utján közzétetik. — Ugyancsak a *pénteki társas összejövetelek* sorrendje is ebben a rovatban hoztatnak a társulati tagok tudomására

Az ipartársulatra új tagokul belettek: Cserekye András, Bal István, Kuff Alajos, Szeredy József, Sadri István, Szokoly Mihály, Szalkai József, Tancos Takács Szidonia, Mészáros Ernő, Péli Lajos, Czágler Vilmos, Heilmuth Mihály, Trpák János, Kerger József, Pozsár Ferenc, Jajczay István, Belányi Lajos, Braun Samu, Ungár Gyula, Jungwirth Ferenc és Fogel Ferenc.

Pénteki összejövetelek.

A legközelebbi társas összejövetelek (uzsonnának) sorrendje. Mindig délután 4 órákor. — 1908. április 24-én: Aszner János vendéglőjében, IX., Ferenc-kört 13 — Május 1-én: Blumenstatter Kálmán vendéglőjében, VIII., Baross-utca 44. — Május 8-án: Kardos József vendéglőjében, IX., Gróf Haller-utca 24. — Május 15-én: Braun Jakab vendéglőjében, VIII., Baross-utca 57 — Május 22-én: Horváth József vendéglőjében, Sertesvághid, Gubacs-ut 6. — Május 29-én: Nofcer Károly vendéglőjében, VII., Erzsébetkiralyné-ut 50.

TÁRSULATI ÉLET.

A sárváriak ipartársulata, melynek létesítési mozzalmáról már előzőleg megemlékeztünk március 26-án végleg megalkult. Ekkor volt ugyanis az ipartár-

sulat alakuló gyűlése, amelyen az előzőleg megállapított alapszabályoknak a miniszteriumhoz való felterjesztése lett elhatározva. Az új ipartársulatnak Sárvár és vidéke „Vendéglősök”, Mészárosok, Kávésok és Hentesek Ipartársulata” címet állapították meg s az ipartársulathoz a Sárvár és járásához tartozó vendéglős, kávé és mészárosok csekély kivétellel máris csatlakoztak. Ideig. elnöknek Ritter Lajos fogadást, jegyzőnek — az egyesülési eszme deré harcosát: Szabó Béla kávést és pénztárnoknak: Rózsa Bálintot választották. Ipartársulati ügyész dr. Rosenthal N. sárvári ügyvéd lett.

Uj vendéglős-ipartársulat. Esztergomban az egész megyére kiterjedő új vendéglős-ipartársulat van alakulóban. A létesítési munkálatok élén Porgesz Béla a „Korona” fogadó és Nemeth Gábor a „3 szerecsen” fogadó kitűnő gazdái állnak. Porgesz szaktársunk az egyesülési eszméjét a mult hó utolján tartott nagyobb értekezleten terjesztette elő s indítványát a jelenlevők egyhangul elfogadták.

A győri pincér-egyletből. A győri pincér-egylet március 23-án László József elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amely az előzetes választmányi ülésen is napirendként szerepelt alapszabály módosításra foglalkozott közgyűlés, nagyobb vita után a nyárváradí pincér-egylet alapszabályait kevés módosítással magáévá tette s a módosítás végrehajtására László József elnökön kívül, Dénes Miklós, Mörizt Mihály, Csukovits István, Varga János, Tóth Sándor, Maninger Ferenc, Perger Károly, Zsolnai János, Kovács Floris, Fleischman Imre, Papp József, Harcy Károly, Reisinger Kálmán, Krotosits Tamás, Slezinger Ignác, Madarász József, Takács István és Bihar Jenő szerkesztők küldte ki. A közgyűlés másik fontos pontját az egyleti ingyenes helyszelközli ügyében a vendéglős-ipartársulathoz intézendő átirat ismertetése képezte. A „Győri Vendéglősök és Kávésok T. Ipartársulatának” címzett átiratból kiemeljük a következőket.

Tisztelt Főnök Urak! A „Győri Pincér-Egylet” saját kebelében elhelyező-intézetet óhajt létesíteni. Az intézmény nagy és fontos szolgálatot tenne egy az üzletlajdosonoknak, mint az alkalmazottaknak, mert mindkét fél érdekeit egyaránt szolgálja és a mai helyzet sok vizsás állapotát volna hivatva egyszer és mindenkorra megszüntetni.

Az elhelyező-intézet feladata szállodalai, vendéglői és kávéházi személyzetet, nevezlesen: pincéret, pincérnőmet, szakácsnőt, kapust, szóval a számbába vágó összes alkalmazottakat szerződtetni.

Létesítéséhez azonban szükséges előfeltétel, hogy az üzletlajdosonokk egy egyenként, mint összességben a Győri Vendéglősök és Kávésok Ipartársulatának beleegyezését, támogatását, helyeslését és a felállt szabályokba való beleegyezését megnyerjük.

Kérjük a tek Ipartársulatot, mondja ki az tagjai számára kötelezőleg, hogy alkalmazottait csak a „Győri Pincér-Egylet” tagjai közül, csak az egyleti kebelében működő elhelyező-intézet közvetítésével szerződött vagy alkalmaz és más úton közvetítől, vagy egyesület-

től érkező ajánlatokat nem vesz figyelembe és nem fogad el. Mondja ki kötelezőleg, hogy ki csak olyan személyzetet tart, aki tagjai a pincér-egyletnek és alkalmazottjait ráutalja a pincér-egyletbe való belépésre.

A helyszelközli intézmény előnyei felsorolásán kívül az átirat ezeket mondja: A pincér-egylet, mint erkölcsi testület, figyelemmel kíséri tagjai képességeit, megfigyeli azok lelki világát s ezerről a megtevényök és munkálatainak kizárhatja az egyelből, ami azt vonná maga után, hogy Győrből is távoznunk kellene. Kérjük a tek Ipartársulatot és a m. t. Főnök urakat, biztosítsanak bennünk jóindulatú támogatásukról és küldjenek ki 3 tagu bizottságot, mely a létesítendő elhelyező-intézet szabályainak elkészítésére kiküldött bizottsággal karöltve megvitassa és megalkossa a mindkét félre kötelező feltételeket. Győr, 1908. évi március hó 23-án. László József elnök, Csukovits István alelnök, Dreiszker József pénztáros, Dénes Miklós jegyző, Mörizt Mihály főjegyző, Perger Károly könyvtáros.

Ipartársulati szikvizgyőri évi jelentése. A komáromi vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok ipartársulata kiadta mult évről szóló jelentését, mely azt igazolja, hogy ez a vállalkozás minden tekintetben életrevaló. 17384 K. 13 ill. értékű szikvizet szállítottak. Palacsört 82500 üveggel adtak el, hordósört áprilistól kezdve 571/4 hktl, hoztak forgalomba. Ezen kívül ásványvizekből is tartanak raktárt és látják el a szövetkezet tagjait a szükséges vizekkel. Dacára annak, hogy felszerelés értékéből 3025 kor. 82 fillért leírtak, a mult évi nyereség 3171 kor. 97 fill.

Szervezkedés Zempléni megyében.

A zempléni megyei Nagymihályon, Barnai Andor ismert fogadós szaktársunk kezdeményezésére már évekel előtt kimondták, hogy a Nagymihály és járasa vendéglős-kocsmárosai bevonásával egyesület alakítsanak. Az elvileg tett megállapodások azonban csak a m. hó 30-án nyertek komolyabb foganatosítást, amikor szaktársaink az ottani «Aranybika» fogadóban tartott gyűlésükön az alapszabályokra nézve is határoztak és ennek kidolgozásával Weinberger Zsigmond fogadós szaktársunkat bízták meg. A szervezkedés sikerét a népszerű Barnai Andor ideig. elnökön kívül Weinberger Zsigmond és Sutter Hezso derék fogadós szaktársaink biztosítják.

Bajai közgyűlés. A Bajai vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok ipartársulata márc. hó 30-án tartotta rendes évi közgyűlését, a társulati tagok nagy részével mellet. A jelentéseket a közgyűlés egyhangul tudomásul vette és megejtette a választást, mely a következő eredménnyel végződött. Deutsch Mátyas ölnök. Preimayer Pál, Ziech Henrik alelnökök. Dr. Kelemen József ügyész. Schwarc Zsigmond jegyző. Zwög Mór pénztárnok Magyar András, Steindl József lengyelőnök, számvizsgáló. Dobszay Elek, Élő Miklós, Grünhut Gábor, He. nbürger János, Hirschler Henrik, Horváth János, Jakab Márton, Mátay Ignác, Pock Ferenc, Skállát Dénes, Tanálkánt Károly, Schreier Simon, Genial

András választmányi tagok és Lovretits Mihály, Geigelz János, Spänger Gáspár választmányi pottagok.

Jóváhagyott társulati alapszabályok. A kassai szállodások, vendéglősök, kocsmárosok és kávéosk ipartársulatának alapszabályait a magy. kir. kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyta. A társulat tisztújító közgyűléset e hó 7-én tartotta.

Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata apr. 4-én tartotta évi rendes közgyűlést. Az évi jelentés fölolvasása után Gundel János elnök köszönetet szavaztatott a választmány működéséről. Utána Bokros Károly szót a jelentéshez és a szakiskolát vette kritika alá. Szerinte a budapesti borfiúk a szakiskola nagyobb dícsőségére azt se tudják, hogy honnan közelítik meg a vendéget. Majd a jelentés hiányosságára mutatót rá. Ugyanis a vendéglős menhely javára Törley, François, Résvény Sörfőzde kisebb-nagyobb összeget adományoztak, de a jelentés csak a Résvény sörfőzde adományát tüntette ki s meg se említette a többit. Gundel J. rögtön válaszolt, a szakiskolai kritikát nem találta helyén valónak, mert Glück Frigyes a szakiskola megteremtője ugyancsak fáradságtalan munkát végzett. Az adomány meg nem említését tényleg hibának találja. Lukács János a szervezkedésről beszélt: csudalattal tölti el, hogy egy 3½ éves egyesület közgyűlésén alig vannak 50-en, az elnök azonban leintette azzal, hogy itt nem lehet politizálni. Kellő Vilmos a pénzérseggel kötött kollektív szerződés ellen heterjesztett indítványát az elnök nem engedte felolvasni. Az évi jelentést tudomásul vették és a vezetőségnek megadták a felmentvényt.

Főpincéri „hitel“.

— Főpincérek védelme. —

I.

Kolozsvár, április 5.

A főpincérek védelmét — főpincéri hitelt — illetőleg, megjegyzéseimet a következőképen csoportosítottam.

Mi a főpincéri hitel? — A **pénztelen** vagy — a **«vékony pénzü»** vendégeknek a főpincéreként (vagy a bevételét maga számoló vendéglősnél) való kontózása.

Betér és letelepszik pl. az a némileg vagy semmivel sem ismert vendég, nyugodtan megebédel vagy vacsorál, megissza az 5-2 3 pohár söröt — esetleg 2-szer 3 tizedt órát, (ha kávéházban van — kávéját vagy teáját) s aztán, ha kevésbé ismerős, egészen nyugodtan — távozik. De ugyancsak eszerint cselekszik az is ismeretlen (pénztelen) vendég is, aki még — ha jobb lelkű — távozás előtt oda hivatja a főpincért (vagy a főpincért helyettesítő vendéglőst) és — bizalmat illetően semmi kérdést nem tűrő modorban elsorolja az elfo-

gyasztottakat s hogy mindezért — ekkor es ekkor fizet.

Mit tehet az illető főpincér ebben az esetben? Talán oda állhat az illetővel vitázni, disputálni, vagy — ami ezen tenynek legjobban megfelel — a kibóbasig menő gorbomáságba bocsájt-kozni? Ugy-e, hogy ez nem engedhető meg egy «kábátos vendég»-gel szemben s már csak az üzlet jó hírnevére való tekintettel sem. S mivel ez az eljárás sem a «pénztelen», sem a «vékony pénzü» vendékeknek nem fogantatható; t. főpincér kollégáim nyugodtan (bár keserű utó gondolatokkal...) veszik a ceruzát s a kétes követelésnek egy újabb számoló-cédulára — áldoztat hoznak.

Az itt leczarázott eseteknek ha nem több, 40 percentje áll a napi kundsaf-tokra is, akik naponta szinten elköltik azt a bizonyos határig megszabott vendéglői-kávéházi összeget, de a fizetést a főpincérnél, csak hetenkint vagy havonként teljesítik. Tudniillik — ha teljesítik. A laikus ember természetesen azt veti fel a hallott ilyen esetre, hogy — miért hitelez a főpincér? Jóságos teremtmény, de hogy is hitelez, erre ő egyszerűen kényszerítve van, hol az üzleti, hol a fentemlített viszonyok folytán. Mert hiszen arra sem én, sem a másik sem a harmadik kollégám nem képes, hogy bele láthassunk annak az egészen modernül szabott úri ruhás vendégnek a zsebébe, aki ugyan csak ékként közlöl és távozik — fizetetlenül. Ugyancsak azt sem lehet előre tudni, hogy az az előkelő társadalmi áll-u hivatalnok vagy katonatiszt, ha ismert társaságban, esetleg színésznők, vagy más kabaréós hölgyek compagniajában az általa rendelt — vagy fizetni elváltat — néhány üveg — Andryéni sec — et és a tartozékokat fogja-e vagy tudja-e kiegyenlítani. — A nap kisebb-nagyobb hitellei is? Hát talán itt már otthonosabb a főpincér és azt is tudja előre, hogy kiknél és mily összeggel szükséges alkalmazni a — számoló-cédulát. Azonban itt az «üzleti viszonyok» a perdöntők. Mert vagy állja az én t. főpincér kollégám a naponként való ezen kisebb és nagyobb hitelezést, vagy a t. vendég-publikum egy része marad ki az üzletből. Itt tehát, lévén főpincéri és üzleti érdek is, megoszlanak a vélemények.

A főpincéri hitelenk ezt az «oszló» véleményes-részt magam is kihagyandónak és orvoslandónak egyelőre csak a soraim elején fölhozott nehezebb részt: a nehezen — vagy sehogysem — fizetőkét velném. Erre nézve pedig az volna a néz-tem, hogy a főpincéreknek és az üzletüket maguk számoló vendéglősöknek, akár országosan, akár városonként szövetkezni kellene oly célból, hogy a fogadói, vendéglői és kávéházi kontókat csináló, de ki nem egyenlítő t. vendég urak, sem egyik, sem másik üzletben ne juthassanak újabb hitelhez. A hitelezők nevesorát a szövetség tagjainak természetesen ismernie s azt az újjakkal pó-

tolva, esetről esetre egymással közölni volna szükséges. Így azután nem lévén ok, megszűnik az okozat, azaz — ha nem lesz hitel, nem lesz hitelező.

Nézetem a «főpincéri hitel» kérdésében ez volna, aminek természetesen lehetnek jobbaki is, célra vezetőbbek is. Akinek jobbné nézete és eszméje van, álljon elő vele! A leghelyesebb már mindenesetre az én kitűnő gazdám, Nagy Gábor urnak ebben az ügyben vallott fölfogása, aki főpincérvélelzetbe lépéskor mindenk előtt azt igyekszik megértetni, hogy jó főpincérnek egyik főkötelessége: nem adni hitelt senkinek, mert ez nem előnye sem az üzletnek, sem a főpincérnek.

Márton Vilmos

a kolozsvári Központi fogadó főpincére

II.

A «Fogadó» legutóbbi számában megjelent cikre én is elmondom véleményemet néhány sorban, bár előre tudom, hogy teljesen értektelen munkát végzek. Évekkel ezelőt én már felszólaltam ez ügyben, de a mai napig Márton Vilmos, a kolozsvári Központi fogadó főpincére az első ki ez ügyben állásfoglalást javasol.

Tudjuk és tapasztalunk nem egy esetben, hogy vannak vendégek, kik szállodából-szállodába egy kis üres kezűcskával vándorolnak, szobát bérelnek s négy-öt napig laknak ott. Elegáns megjelenésűk és előzékeny modoruk által igyekeznek a személyzet szimpátiáját megnyerni, ami a legelőbb esetben sikerül is, tudva ugyanis azt, hogy a szálló személyzete ismeri a jölet boldogságát s ugyazinte nyomort és szorult helyzetet.

Előbbi alkalomkor a gavallert mutatja, beszédben ereszkedik, kikutatja a helyzetet és az egyének mílvoltát magától a személyzettől és az illetővel vagy illetékel való beszélésben elmondja: „hogy maga az egyedül, akivel szimpátiázok, tudom, ön ott volt alkalmazva (itt elmondja a helyet) és ismeri apámat, (esetleg sógoromat) stb. «Bocsássam meg, ma olyan helyzetben vagyok, nem tudok hová fordulni, van egy levelem édesanyámtól, melyben értesít, hogy a holnapra nap folyamán küld 100 koronát, nézze itt a levél, (távirat, stb.) adjon 50 koronát holnap felé, uriember vagyok, meg fogom fizetni gavallerosan.“ Ha a kizemelt áldozat habozik, szemtelenül ráforoml: „maga meri megtagadni, hiszen ismer, dr. N. N. vagyok, apám nem engedné, ha tudná. Adját most a pénzt, mert elkésem az ügyem rendezését!... vagy az ügylet leköltését és sok ezres veszne kárba, maga engem pár koronával boldoggá tesz és én meg fogom hálálni stb. stb.

Erre persze lépre megy az áldozat az első 50 koronával. Másnap szemtelenül a portáshoz fordul azzal a kérdéssel, nem jött-e meg az atyja, sógora, esetleg más személy, vagy nem érkezett-e részére 100—200 korona. A portás men-

tegetődik, hogy nem jött senki és semmi, „mert másképp már szótlan volna”. De azután megint újra kér kölcsönt s ha nem kap, akkor gyanítva a bizalmatlanságot, újból keres áldozatot, esetleg többeket is, de már másutt és sietve utnak indul, hátra hagyva a legjobbat esetenben uti bórondjét, mely meger 3 koronát.

Vannak olyan esetek is, melyekben az illetők önhibájukon kívül jutnak rossz helyzetbe, állás nélkül levén, végre pénz híján vannak. Nem is bucsuznak, hanem 6-7 nap után, ha már többször lettek a fizetésre felszólítva, ellállanak és a szállodában egy újabb darab podgyász kerül a lomtárba.

Szerkesztő ur tanácsával szolgál a bejelentőlap kitöltésével stb. De elismeri, hogy az ilyen pasasok rendszeren hamis adatokat szolgáltatnak be, amit ellenőrizni nem lehet. Személyleírás pedig teljesen felesleges és sok munka, amit egy ember nem is győz. Hanem helyes az a javaslat, hogy a szaklap nyilvánosságára hozza, hogy N. N. körülbelül 28-31 éves kereszény vagy izraelita, mindenféle ismertető jellel felszerelve, mely naptól meddig lakott az illető szállóban, mennyivel szökött meg stb. (A „Fogadó” ugyanezt ajánlotta. A szerk.)

A fővárosban működő főpincérek helyesen escelekednének, ha rögtön egymást értesítik telefonon a szökésről. Ezáltal lehetne elejét venni annak, hogy más kartárs károsodjék. Ezt eldönt senki sem teheti meg, mint egyedül Schvare Lajos, a „London” szálló szobafőpincére. Bár én minden egyes társamat rögtön értesítem minden egyes esetről. Nem egy esetet mondhatnék el, amit a rendőrség is jó fogásnak mondott, de ez még nem véd bennünket a szállóadóságotok csináló emberekkel szemben.

Ennek egy módja volna és pedig minden egyes esetet a „Fogadóban” nyilvánosságra hozni, esetleg a „Fogadó” más lapnak is átadhatja. Egy további mód: feljelenteni az esetet a rendőrségen, még akkor is, ha nem is jár minden eset eredménnyel. Podgyász nélküli vendéget nem kell befogadni, ha nem ismerős. Ha a podgyász csekély, akkor naponta fizessen. Senkinek hitelt nem adni, pénzt nem kölcsönözni. Ez volna az én javaslatom.

A „Fogadó” pedig úgy helyezze el ezt a rovatot lapjában, hogy könnyen kivágható legyen és az iródban egy kártonlapon felragasztható, állandóan mindenki rendelkezésére állhasson. De ezt nem elegendő csak írni és tanácsolni, hanem teljesíteni is kell!

Csepreghy Gyula

A borok derítéséről és szűréséről.

Dr. Graff G. tanár előadása.

(Folytatás.)

További derítőszer még a *spanyol föld*, amelyet akkor, még pedig a borok az előbb említett derítőszerrel

való kezelése előtt alkalmazunk, ha a bor nyálkát tartalmaz, ha „szívóssá”, „puhává” vált, úgy, hogy a derítés folytán pl. a vízhőlyaggal vagy zselatinnal keletkező finom és igen könnyű derítőcsapadék magában nem volna képes a specifikusnak sokkal nehezebb nyálkás zavarosságát magával ragadni.

A nyálkás bor finoman elosztott kocsonyát tartalmaz és a nehéz spanyol föld — amely kaolinból és oldható kovasavas alkalisokból áll — ezt a nyálkát lerántja.

Ha a bor azután még nem derült volna meg eléggé, nem volna még elég fényes, akkor még az előbb említett szerek közül valamelyikkel végleg megderítjük.

A préselt darabok formájában forgalomba kerülő spanyol föld a borkezelés céljára a legalkalmasabb és 250-500 grammnyi mennyiségben (0,25-0,5%) használjuk hektoliterenként; nyers és boralakban a forgalomba kerülő spanyol földet nem ajánlatos derítés céljára használni.

A *timósi*, kénvasas kálium alumíniumot, hajdan a borkezelésnél „égetett timósi” alakjában meglehetősen sűrűn alkalmazták, még pedig titkos szerekben is, amelyek derítésre használtak, azonban a törvény határozottan tiltja annak a borhoz való adagolását, ellenben a szeszeműek derítésére még ma is használják néha.

Végül a titkos szerek közül az utolsó évben a nagy reklám folytán szerepet játszanak a „Hein gyors derítőszer” és Münster „Blitz” (villám) gyors derítőszer, amelyeknek nevét könnyen érthető okokból meg is változtatták és amelyek szégyenlősen nem szerepelhetnek valódi nevek alatt a világ előtt. Ezek a szerek mindig két külön folyadékból állottak, amelyek közül az egyiket előbb 2 borral kellett összekeverni, azután a másikat hozzáadni. A két folyadék egyrészt oldott sárga vérgősből — vegyi neve ferriocinálkium — és másrészt lényegileg horganyszulfátoldatból, tehát oly sódalából áll, amelyet a patikákban tulajdonosai miatt „óvatosan kellett tartani” és „hánytatószer”-ként orvosságul használták. Az ilyen szerek azonban nem alkalmazhatók a pincekezelésben a törvény szerint. Sajnálatos dolog, hogy vannak gyárosok, akik nem szegyeplik magukat ilyen szerek ajánlani, még sajnálatosabb, hogy akadnak vegyészek, akik ezeket a szereket elfogadják. Azt reméltük, hogy ezek a szerek is, mint mások, amelyek kétes tulajdonságokkal bírnak, ép oly gyorsan fognak eltűnni, mint ahogy megjelentek, azonban úgy látszik az egyelőre nem fog bekövetkezni az említett szerknél.

Csak az utóbbi napokban is értesültem arról, hogy egy kereskedő, aki az említett szereket a gyárosok által a szaklapokban csinált reklám hatása alatt megvette és derítőszerűen használta, mint

járt. A hatóság lefoglalta az ezekkel a szerekkel derített bort.

Adott esetekben a szállítókat az e szerek használata folytán szenvedett kártér felelőssé kellene tenni és a közérdekekben való volna, hogy a hatóság ily dubiózus szerek gyártóival és árusítóival szemben erélyesen fellépjen.

Miután a derítéssel képpen végeztem, sajnos, a szűrősről már csak röviden emlékezhetem meg. A két legfontosabb szűrőszer a *cellulose* és az *aszbeszt*; az utóbbinak igen gondosan kell részben chemiai, részben mechanikai kezelés után előállítva lenni, hogy céljának megfeleljen és magam is már hosszabb ideje foglalkozom oly aszbeszt-preparátum előállításával, amelynek készítése lehetőleg egyszerű legyen, hogy egyrészt előállítása ne legyen túlságosan drága, másrészt pedig jobb boroknál se forduljon elő az iznek valamelyes befolyásolása. A cellulose, amelynek szintén preparálva kell lenni, viszonylag sokkal nagyobb tömegben használható, mint az aszbeszt, továbbá valójában majdnem csak, szakadatlan alkalmazás esetén használható.

Azokban minden esetben tekintete kell venni, hogy minden borsűrűs közben, az eközben elkerülhetetlen szellőzés folytán, gyorsan öregszik és a mostan uralkodó ízlés szempontjából kiváló fontosságú frissességét veszíti; fajboroknál kerüljük általában a szűrés teljesen, hogy a borok érzékeny bukéjára ne gyakoroljunk hátrányos befolyást.

Ennek a nagyfontosságú előadásnak közlésére a „Borszálló Lapok” t. szerkesztőségétől nyertünk engedélyt. A szerk.

KÜLÖNFELE KÖZLEMÉNYEK.

Eörfizetőinkhez.

Tisztelt előfizetőinket, kiknek a mai számmal postautalványt mellékelünk s előzőleg levelelbeli megkeresést küldtünk, kérjük, hogy esedékes előfizetési díjaikat sziveskedjenek postafordultáival beküldeni, mert a lapnak is kötelességei vannak. — Jóbarátainkat és ismerőseinket kérjük, hogy a „Fogadó” sziveskedjenek körükben terjeszten. A «Fogadó» kiadóhivatala Budapest, VIII., Rákóczi ut. 13.

Hymenhir. — *Dávid Sándor* szakfőúrunk, a szegedi Kossuth-kávéház előnyösen ösmert tulajdonosa, május 2-án tartja esküvőjét *Heinrich Emma* kasszaszonnyal, özv. *Heinrich Józsefné*, királyhalmi nagybirtokos szép műveltségű leányával.

Sütemény kezelés a vendéglőkben. A sütőipar gyakorlatára alkotott és április 1-én életbe lépő szabályrendelet 26. §-a szigorú kötelezettséget ró a vendéglősökre és kávézókra, amit jó lesz figyelembe tartani, mert annak ellenkezője kihágást képezvén, 1-100 koronájig terjedő pénzbüntetést von maga után. A 26. §. így szól: „Az elarusító-

üzletekben és helyeken, nemkülönben a fogyasztó helyiségekben (vendéglők, kávéházak, kávétermek és tejcsarnokok) a kenyér és peksütemény olyképp tartandó, illetőleg kiszolgáltatandó, hogy a vevő, illetve fogyasztó-közönség választása és a sütemények összefogódása és megpoptatása ki legyen zárva és a vevőnek vagy fogyasztónak csakis annyi darab és olymennyi kenyér vagy sütemény adandó át, amennyit megvenni vagy elfogyasztani kíván.

A somogyi kocsmazárás. Tudvalevően, Somogyi vendéglős szakértésaink nemrég a miniszternél jártak a megyéjük közgyűlése által elhatározott vasárnapi kocsmazárás ügyében. A küldöttséget a miniszterek élén **Thaly** László, kaposvári orsz. képviselő vezette. **Szechenyi** Aladár gróf, a somogyi kocsmaik bezárásának indítványozója és „elkesz” bajnoka e miatt egy ottani laphon nyílt levelel támadta meg **Thaly** képviselőt, aki hasonló módon és ugyancsak jól megválasztott a kistesny szempontok által vezérelt főurnak. Az ügynek azonban ezzel még nincs befejezése, amennyiben a Szechenyi-fele felső részről erős kilátás van arra, hogy a választópárlái érdekének egyforma kötelezőséggel eleget tévő képviselő a közelebbi választáson kibuktsák. — Somogyi vendéglős szakértésainkra ebben az esetben szintén kötelezőség hárul és pedig az, hogy az ő és e tekintetben előnyös foglalkozásuknál fogva már előre dolgozzanak a leendő követeléseknél, megmutathassák Szechenyi grófnak, hogy kocsmaik becukásán és képviselői mandátumok sorsán nem csupán csak ő rendelkezik.

Világ-szövetség. Amidőn mi vendéglősök-kocsmárosok leendő nagy országos szövetségünknek még csak az alapozási munkájánál tartunk, az utazó-kereskedők már az egész világ civilizált országaira kiterjedő — „Világ-szövetség-üggyé” fundamentum köveit rakják le — Ez év június havának első napjaiban tartják kongresszusukat a világ keresk. utazói Párisban, ahol a „Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülését” Auer Róbert elnök, Fürst Bertalan és Brázy Zoltán alelnökök fogják képviselni. Ennek a kongresszusnak előkészítésére márc. 21-én az angol ker. utazók Londonban nagy meetinget tartottak, melyen képviselve voltak az összes államok követségei, azok közül számos szakttestület az egész föld kereskedőiről

Más kárán tanul az okos. A balatoni furdók vendéglősei és az itteni vendéglőkben megforduló nagyszámú nyári közönség jól tudja, hogy jobb fajta balatoni halat bárhol, csak a Balaton környékén nem lehet kapni. A halaszatot bérli társaság ugyanis a halakat azonnal Bécs, Berlin felé szállíttatja, a „geft” is „geft” elvénél fogva. Ezt a nem éppen örövendés hírét a Balatonnak, a Fertő-tó vidéknek is ösmerik és abból a tanulságot nagyon

helyesen akként vonták le, hogy a földm. miniszter által a Fertő-tó haltenyésztése és kereskedelmére javasolt halászati társaságról tudni sem akarnak. Az érdekelteknek e tárgyban Sopronban tartott értekezlete megállapította hogy ez akció megrágitaná a Fertő-tóvidék halgazdálkodását, ehhez pedig segédkezett nyújtani nem hajlandók.

A kartell működésében. Már a mult év utolsó felében megkezdett sörrel emelés, a S. a. ujhelyi depók folytatják, akik ez év elejéig 50 — 50 fillérrel emelték a hordós sör árát, amit nem sok időn belül meg bizonyos összegre kívánnak fölemelni. Ujhelyi vendéglős szakértésaink és pedig az ismert Kováts Károly vasuti vendéglős és **Keresztény** Lajos nagyfogadó s szakértésaink kezdeményezésére ugyancsak most kezdtek meg a „Zemplén vármegyei vendéglősök ipartársulata” szervezését. Megalkulásával bizonyára megfogja nehezíteni a kartellnak „lassan, de biztosan” haladó emelési működését.

Érdekes esküvő. Érdekes egybekelési esemény történt e hó 8-án a fővárosban. Ekkor vette oltárhoz **Sohr** Miksa, **Sohr** Mór volt beszercebányai kávé és **Sohr** Kornél, füzeshabonyi vasuti vendéglős szakértésaink édes anyja özv. **Fodor** Gyulánét. Az eset érdekességét egyébként egész fiatalos ferfiterében és egészszében lévő válogény 60 éve adja. A menyasszony 54 éves volt. A frigy kötés ideális tiszta szerelemből történt. A boldog házaspár gratuláljuk.

Pincér játékoság. Az igazi jószív olyan, mint a nyári ibolya, melynek ma még csak bimbózását, de másnappal viruló szép virágát látjuk. Ilyen a mi jó bohém népünk is, a pincérség. A legkisebb melegségre megnyíló jó szívében virulóvá, pompázóvá lesznek az érzemények. Igen sok esetet tudunk és ösmerünk, amelyet játékos, humanus cselekményben a bohém világnak minden népe föle helyezik a pincéreket. Pedig a legjobb szívé emelők a bohémek, mert ha alkalom kínálkozik, minden fontolgatás nélkül és csupán csak józival adják oda azt a keveset is, a mível rendelkeznek — Így tettek a miskolci Bócigó fogadó sörcsarnokának a pincér alkalmazottai is, névszerint, **Imre** Sándor főpincér, **Mészáros** Lajos és **Podlacsak** Vince éthordók, akik a mult hó 19-én lefolyt Józsefnapi ünnepeik alkalmából a szegény gyermekek fölruházása céljából alakult József asztaltársaságnak adták aznap keresetüket, mintegy 26 koronát. Minden ösztökéles és folszólítás nélkül tettek ezt a nemesen érző jó pincér emberek, nem gondolván arra, hogy ez a néhány korona maguk, esetleg családjuknál is elkelne. De hát a nemes szív nem szokott gondolkozni csak érezni és mívelni a mindennél szebb tettet: a szűkölködőkkel való jótételet.

Parancsolat. A veszprémi „Nepakarat” című lap a vendéglős kocsmárosoknak ez a derek barátja, a finácoknak sok esinját-bínját és csalálfintáságát ismeri s ott, ahol kell, kíméletlenül tíl egyetlen-egyét a lehetetlen szinű finác munderon. Egyik utóbbi számban „Parancsolat” címen foglalkozik a mírc. 12-én a miniszterelnöknél járt somogyi vendéglősökkel és a panaszdok Gundel Jánosnak **Wekerle** mondta szavait szöszszert közli le írván:

„Nem áll, hogy a miniszterium nem tesz semmit ezen iparterén fennálló anomáliák megszüntetésére. A két év előtt Budapestén tartott kocsmároskongresszus („Székesfejvárosi vend és kocsmárosok ipartársulata”) által ugyanilyen irányban benyújtott és hozzámm juttatott kérelemre rendeletet bocsátottam ki a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben utasítottam őket a törvény és szabályok betartására s az italmérések csökkentésére.”

Azulán ezt mondja a „Nepakarat.” Hogy a parancsolatot végrehaj-ják-e a pénzügyigazgatóságok? Feleletünk erre az, hogy bizony nem.

Sixi-kixi! A zalaegerszegi jönevű „Magyar Paizs” hozta ezt a jozú dolgot, ugyan nem a fentebbi, hanem „Nix dájs, cimmel. Ugyanis egy stáierische kocsmáros szakértésünk egy zalai bortermelőtí nagybób mennyiségre bór rendelt utánvét mellett Anzonban, derék „sógor-unk nem sok bizalmat kellett a termelőnek s mível még hordót, sem küldött, ezt a következő levelet írta nekí:

„Liebe fra'nd! Sie síkszi brief, aber í síkszi nix, síkszi geld, síkszi wein. Kann ich sie nix vornehmen. Sie nix nachh nehmen bei eisn-bahn, weil hoch ích nix. krig sie nix, síkszi fass, kixi was. Síkszi nix, kixi nix. Hochachtungsvoll Innerer Fra'nd.”

Elmozdított üzletvezető. Az aradi vendéglős és kávé-ipartársulati a kereskedelmiügyi miniszterium 14001 908. sz. határozatával harmadfokban kötelezte, hogy elhelvező-irodájának üzletvezetőjét megbízhatóbb érvény alkalmazzon. Ennek a jogerős határozatnak megfelelően, felhívta az iparhatóság a nevezett ipartársulati, hogy tí: üzletvezető haladéktalanul bocsássa el, mert másképp a kábajási eljárást indítja meg a társulati vezetésege ellen.

Sértegető urak. Szilágysomlyói leveleznők írja: — **Hubert** Gyula bírósági tisztviselő és egy „doktora”-nak nevezett **Giday** Gyula, folyton sértegettek a pincérekét azért, mert a főpincér a fogyasztott italok árát követelte tőlük. A dolog vége az lett, hogy a városban lévő pincérek szépen összálltak s a sértegető urak kiszolgáltatást minden kávéház és vendéglőben megtagadták. A pincérségnek nevezett urak elleni ezen eljárása városszerte melegeződést keltett.

Érdekes per. Egy vidéki városban működő főpincér szakértésünk volt főnöke ellen 17 hónap alatt fízettelenül (családjával és vendégeivel együtt) elfogyasztott peksütemény megfizetésére 252 K. 44 fillér iránt pert indított.

Népmagyarosítás. *Fuchs* Manó szobranci (volt ungvári) vendéglős szakársunk, ki tapasztalatok szerzése miatt utóbb Amerikát és a külföldet bejárta, nevét *Füredi-re* változtatta.

Gázmelegzés. Rogozsán Antal kassai vendéglős szakársunk és családja é napokban nagy szerencsésellenében fogott. A vendéglője előtt elvonuló gázvezeték csöve ugyanis megrepedvén, és a kiomló gáz az egész családot ágyba döntötte. Szerencsére a mentők idejében értesülve a szerencsésellenéről, a már önkívületi állapotban lévő családot előre ébresztették. Mindennek dacára azonban egy Rogozsán szakársunk, de különösen annak kedves neje súlyosan megbetegedett és ágyba került.

Apró hírek. — Bajból-bajba. Ezen a címen február 1-sei lapunkban megírtuk, hogy Zeilinger Gyula, a szombathelyi Déák-park vendéglőse, az üzletet bezárta, két főpincéret önként elköltöztet, s miután az utolsó szombatnapot a 3-ik főpincérről (Baranyi I.) leszámolatta, akit a bevételről egy, a hogy pótló — a faképpel hagyta Szombathelyt. Ezen köztében a Baranyi I-re vonatkozó közlés anyiból teves, hogy mint óvadékból ő sem kapott vissza semmit. Zeilinger pedig, mint értesülünk, az elköltött főpincérei óvadékot miatt négy hónapot kapott. — **Még egy közös konyha.** „Bpesti Országúti közönyha” címmel egyesületet „lakították és természetesen alapszabályokat készítettek és a miniszter elé terjesztették. A miniszter a közös konyha hőbortájában levelet elutasította, kimondván, hogy ily intézményről cél egyesületi alapszabályokkal nem érhető el. — **Nagy jövedelem.** Szeged város tanácsa Wertheimer Adolf szőlőüzemröst, aki egy évára mellette sőtét kamrában egy teljes felszerelt szőlőszarvát rendezett be, így tiltott után is nagy jövedelmre tett szert, csempészett mint 7152 koronára tétele el. — **Csók és halál.** A romániai Crajován Senke N. vendéglős szépséges feleségét egy gyalogos kapitány beszélgetés közben megcsókolta. A csatános csókot szakársunk észrevette és feleségét a tiszt elváltozására keményen kérdőre vonta, amire a szép asszony szobájába ment és agyonlétte magát. — **Három kislány — husz nap.** Budapesten a Szécsényi-utcai „Szarvas” találkafogadó gazdája, Müller Jakab, a gyermek-liga kórháza telepéről 3 kislányt szőkelettel el, mint a napi lapok újságolták. A találka fogadós a leánykákat az után szőkeletta és „passzorosok” szállítottat velük. A rendőrség a Liga feljelentésére rájött az üzletemre és Müller találkaszállodást husz napi elzárásra ítélte. A rendőrség az alkalomtól újiból foglalkozik a bpesti találka-szállodák megrendszabályozásával. Hátré már itt is volna az ideje.

Köszönet a pezsgős dugókért. Vajth József, szamosújvári vendéglős szakársunk a napokban egy nagyobb csomag pezsgődugót küldött szerkesztőségünknek az Orsz. nyugdíjgyűléslet javára. Szerkesztőségünk rendeltetési helyére juttatta az adományt, melyért dr. Solti Ödön az egyesület nevében hálás köszönetet fejezi ki a dugókat gyűjtő Vajth szakársunknak.

Gázszarovat. — Braucher Mihály, Róza-utcai vendéglős szakársunk, március hó 29-én, 46 éves korában elhunyt. Temetésén, mely márc. 31-én történt, a „Székesfővárosi vend. ipartársulata” tagjai testületileg vették részét. — **Schreiner** Antal, ismert nevű vendéglős és kávé szakársunk, ápr. 3-án Budapesten, 61

éves korában jobblétre szenderült. Végzettségese a számos vendéglős-kávé szakársura veit részt; ravatalára Kaszás Lajos nagyvendéglős díszes koszorút küldött. — **Kronstein** Lajos, főpincéresi (ismert budai) vendéglős szakársunk súlyos csapás érte, neje, sz. *Tel-házy* Terézia elhalalozásával. Az elhunyt vendéglősné temetésén, mely é hó 9-én d. u. ment vége, nagyszámú közönség és a budai vendéglősök-ipartársulata tagjai testületileg vettek részt.

Torma! Nürnbergi óriás nemes, édes, hosszú, vastag gyökereken, saját termésű, métermérszánkent 20 korona, 25 kilogram 6 korona, 5 kilogram 150 koronáért rendelhető *Keménynél, Répeterzsuka-Garbiszbogdányon.*

Amerikából.

Philadelphian működő egyik szakársunktól a következő érdekes levelet kaptuk, mely *szakiparunkra* vonatkozólag i-mereti az ottani viszonyokat és éppen azért közöljük. A level következőképpen szót:

November óta itt vagyok Amerikában. Egy hétig tartózkodtam New-Yorkban, de miután nem volt lehetséges ezen idő alatt akármilyen foglalkozást kapnom, Philadelphianba jöttem, miután itt rokonnaim is vannak. Egy hónapig azonban kenyetlen voltam itt is állás nélkül lenni, mert éppen a legrosszabb időben jöttem Amerikába, hol az ősz óta tartó penkzírvis folytan (ami különben otthon is tudnak) a vi-zonyok itt mindenben nagyon rosszabbodtak. A nagy iparban esőkénés állt be, sok gyár be is szűntelt üzemét, ezer meg ezer ember lett munkanélküli, hogy ennekfolytan sokan munkahiány miatt vissza vándoroltak az őshazába.

Pincérek Amerikába jönni, ha nem bírja az angol nyelvet, de egyébként is, merész vállalkozás, mert bizony egy magyarországi pincér, ha ide kitalál jönni, nagyon elhagyatva látja magát. Itt áll nyelv és szakma nélkül, s azt látja, hogy sok tekintetben itt minden más, mint odahaza, s itt látja, hogy otthon a pincérei viszonyok meg roszsának tekinthetők, az itt-niekek képest. Szerencse kell hozzá, ha mindjárt szakmájában dolgozhatik. Mert itt bizony sok minden más — Más a szálloda, vendéglő, kávéház, más az étel-ital, más az üzleti berendezés és mások a szokások és az életviszonyok.

A legnagyobb baj és akadály azonban a nyelvnek nem ismerése. Anélkül különben pincérnek bajosan lehet itt boldogulni a tgnökségek, mint otthon, itt nincsenek. Az itteni angol pincéreknek van ugyan egy „Waiter Union” nevű szervezett szakszerveletük, de helyközvetítés el nem foglalkozik. Van egy-eké helyiség, Beer-Saloon, (sörház) hol a pincérek összejönnek, s oda jön aztán a munkaadó vagy megbízottja, ha pincérre van szüksége. De legtöbbszörre apróhirdetés utján az újságokban keres-

nek személyzetet. Hát bizony az állás-szerzésnek ez a módja sem tekintés a legjobbnak és még sokkal alább is ami otthoni ügynöki rendszerünknel.

Mint hogy itt a szabadság országában munkakönyv nincsen, hát természetesen belekörtárodának mások is ebbe a szakmába és előfordul sokszor, hogy ha az ember ilyen újsághirdetésű állás után néz, ami sokszor hosszú uttal s költséggel jár, találkozunk azon a helyen 20 30-án, sőt még többet is és állítólag mindannyian pincérek. Ilyenkor aztán az embernek a sorsa csak a véletlen szerencsétől függ. De eleinte még az ember az angol nyelvet nem bírja, természetesen be kell érnie akármilyen állással.

Egy hónapi ittlétem után sikerült Beer egy állást kapnom egy nagyobb Beer-Saloon-ban, mint waiter. Nagy szaktudás éppen ott nem kell, többnyire munkánép látogatja ezt a vendéglőt, ott kiszolgálom kell az ülő vendégeket, kik délnek idején meleg lunch-ot (ze-lit) levesfelet, vagy fél virslit, vagy Roastbeef Sandwich-et stb. egészen ingyen kapnak a sörház. Szintzugy 20 centért rendes ebédet. (Regular Dinner.) Ha az asztaloknál nincs dolgom, a Bar-nál is dolgozom kell, hol külön egy Bartender is van. Heti fizetésem 7 dollár, lakás nélkül. Ez épp annyi, az itteni élet-szükségletekhez képest, mint otthon 7 forint. Hát bizony ez nem sok, s ezért nem volt érdemes idefáradni. De hát addig, míg az ember az angol nyelvet nem bírja, addig előmenetelre nincs kit-látás, s be kell érnie ezzel is. Kivált ebben a rossz időben, mikor még mindig sok ezer ember munkanélküli van. Borralvaló nincsen; és csak az előelő uriosztályal van divatban. Jobb szállodákban a heti pincéri fizetése 10—12 dollár, ott borralvaló is van; feljönnek az üzlet rangja szerint 20—25 dollárra is. De természetesen ily üzletekbe nehéz is bejutni. Mindenekelőtt a nyelvet kell alaposan tudni, szintzugy az itteni szokásokat.

Ami a pincérei hivatászt, (azaz a teendőket) illeti, hát bizony azok sokkal alacsonyabb fokot állnak, mint odahaza; mert itt sok olyan alantos munkának kell végezni, amiket otthon a borfikunknak sem kell végezniük. Ilyen pl. az étterem kisprősére, portórlés, evőeszköz és ablak tisztítás. Az elsőrangú szállodákban bizony ott annyira, de észrevettem, hogy talán ott sincsenek egészen ily mukától megkímélve. Mert Amerikában ez így divat.

Sok helyen itt előszeretettel néger pincéreket is alkalmaznak. Nagyon bámulat, mikor először egy nagy áruházban, a Market-Streeten, melyben nagy vendéglős is van, vagy harminc, csupán fekete-bőrű szakársurat láttam. A mi a várost illeti, igen nagy terjedelmű; a forgalom óriás és bámulatos. Több mint 2000 gyárral bir, s vannak itt olyan óriási nagy áruházak, melyek 8—10 emeletsek,

3—4000 alkalmazottal. De egész nagyjában véve, szépség, csinoság tekintetében össze se hasonlítható Budapesttel.

Philadelphianak eződésint 225 szállodája, és 1924 Beer-Saloonja (vendéglő) van. Azonkívül lehetnek még vagy ezer Restaurant-Lunch-room, Boardinghouse, melyekben szeszes italokat nem mérnek. Egy ily legkisebb Beer Saloon is fizet évente 1103 dollár 75 cent adó fejében. Ebbe bele van érve mindennemű adó, úgy az állami, mint a fogyasztási. De egy ily legkisebb Saloon is bevesz naponta átlag 50—60 dollárt, dacára, hogy egy pohár sör csak 5 cent. Az elsőrangú szállodák a Broad Streeten vannak, mely a világ leghosszabb utja. Mint a Hotel Bellevue-Stratford, Walton. Majestie, Stenton, Hannover, Lorraine, melyek 8—12 emeletesek, és 5—800 szobával bírnak.

Kávéházak, abban az értelemben, és azon minta szerint, mint Magyarországon, itt nincsenek. A nagyobb szállodákban többnyire külön kávéház van ugyan, de egész más stíl szerint mint odahaza; billiárd nincs benne. A billiárdok itt külön helyiségekben találhatók, a hol „Billiárd Pool-Room” van kiírva. Azonban semmiféle ital nem kapható. Külön kávéházak, magyarországi mód szerint, itt egyáltalán nincsenek. Azonban van itt számos, hölgyek részére, „Ladies Café,” melyek többnyire emeleten vannak, és „Ladies Dining Room,” melyekben rendszerint pincérnők vannak alkalmazva. Pincér lehet itt számításom szerint 5—6000 s körülbelül ugyanannyi Bartender-rek is, kik a Bar-nál vannak alkalmazva.

Vasárnap itt szabad vagyok, mert csak a szállodákat szabad vasárnap nyitva tartani; ugyszintén azon Restaurantoknak, Lunch Roomoknak, melyekben nem árulnak szeszes italokat. A vasárnap itt különben nagyon csendes. Valódi pihenőnap. Minden Beer Saloon, színház, mozgó képcsnark s egyéb mulatóhely zárva van. Némi élet vasárnapontként csak az egyletekben, klubházakban van.

Ezekben ismertettem volna a fömozzanait a szakmánkra vonatkozó itteni viszonyoknak. Nem az a szándékom, hogy ezen sorok leírásával a hazai szakértársak at Amerikába való jövetellől vissza tartsam, korántsem, mert lehetőség, hogy némelyik szerencsésül járna, s az ember sokat lát, tapasztal s tanul is, de másrészt megint sok költségek, fáradságnak és vergődésnek is van kitéve, kivált eleinte, míg a nyelvet csak felig-meddig nem tudja. Azonkívül pedig, még megjegyezni akarom, hogy az itteni szakmáknálban viszonyok az otthoniakkal össze sem hasonlíthatók, annyira alantabb állanak. A jelenlegi rossz viszonyoknál fogva azonban az idejeltől egyáltalában nem tanácsolható.

Szívélyes üdvözléttel

Paky Fülöp.

Főpincérek önálló bankja.

Kitartó, lelkes agitáció által sikerült immár megvalósítani a pincérség régi idealját, a saját kormányzásra allatt álló független övadekbankot. Az új pénzintézet „Főpincérek országos övadek-léteti szövetezete” cég allatt fog bejegyeztetni, kizárólag a pincérség érdekében létesül és teljesen független minden egyéb intézettel. Az új intézet erkölcsi celokat, humanus, méltányos eljárást, a céltársak közös érdekeit tartja szem előtt és nem az erőszakos gyors vagyonosodást.

Az alapszabályok szerint nincsenek heti üzletreszek. A részlegj havi tíz kor. részletekben tíz hó allt fizetendő be. Nincs késedelmi illetek, sem bírság. Nincs stornódíj! Az igazgatóságnak jogában lesz méltányos esetekben bármikor az elszámolást azonnal megejeitni. A tag elhunytja esetére övezvények vagy árvaínak javára azonnal megejeitendő az elszámolás. Az igazgatóság gondoskodni fog, hogy az elszegényedett, vagy kereset nélküli tag, ugyszintén az övezgy és árva részlegjei gyorsan más új tagokra ruháztassanak át és így a segére szorulóknak azonnal pénzüket megkaphassák. Az igazgatóság és felügyelő bizottság nem kap díjazást! Az intézet jótékony-sági alapot létesít, az évi tiszta nyere-mény bizonyos hányadából a betegek, övezgyek, árva segítésére.

Mint ezebből látható, az új pénzintézet bár sulyt fog helyezni arra, hogy pénz-ügyi szempontból hivatás magaslátán álljon, nem tévesztí soha szem elől, hogy egyuttal szociális feladatai is vannak.

Az alakuló közgyűlés e hó 21-én tartatik az intézet saját helyiségeiben, Budapest, VI. Podmanicky-utca 19. A belépést tehát célszerű gyorsan elintéztetni, mert az övadek nyújtása a belépés sorrendje szerint történik.

Mindennemű felvilágosítást készséggel megad a „Főpincérek országos övadek-léteti szövetezete” előkészítő bizottsága VI., Kis János-utca 2. sz.

Kínai vendéglátás.

Fordította: Matsáld János.

A nyomtatott betűk mindenfélet elbeszélnek a Dél legkülönösebb népeiről, a kínairól. Különös nép ez, annyi bizonyos. Még a vendéglátás is másként van ott, mint másutt. De azért tény, hogy nálánál szivesebb, előkezebb és udvariasabb vendéglátó gazda nincs a világon.

Nemcsak a magánéletben otthonos ez az udvariasság, hanem a vendéglőkben is. Igaz, hogy a kínai a maga jellegzetes bélégyét rányomja minden tényere.

Ha pl. a kínai vendéget hiv ilyen szavakkal: «Maradj nálam és igyál egy csésze teát» — ezt okvetlenül vissza kell utasítani, még akkor is, ha udvarias szolamokkal kell is szembe szállni, mivel ezt megköveteli az ottani illem. Ha az ember el találja fogadni, úgy a

gazda a teát nagy hangon megrendeli, de senki sem szolgálja föl. A meghívott vár, a mig meg nem unja, vegre is türelmetlenkedik, reklamálja a teát, vagy engedélyt kér a távozásra. Erre aztán gyönyörű prehenzió következik. — Mit gondoljak felöléd? — mondja a gazda — en udvarias voltam és megkínáltalak teával és te nem bírtál elég udvarias-sággal arra, hogy azt visszautasítsad. Barhár, kirgiz, tunguz vagy orosz vagy, aki pálinkával itta el az eszét?

Ha azonban a meghívott udvariasan, de visszautasítja a meghívást, akkor a gazda eltávozik és nyomtatott, vagy írott meghívóval tér vissza. Azt már nem szabad visszautasítani, mivel ez sulyos sértést képezne.

Ezután a vendég elfoglalja a részere kijelölt szobát, hol átöltözködik és megfürdik. A fürdés után újabb meghívás kapcsán jelenik, hogy kész a találas.

A kínai által adott lakoma bevezetője mindig a tea vagy mandulajé. Majd 14—16 fogás a legkülönösebb ételmű, úgy-mint: cápauszószárny, kakastaréj, kacsa-nyelv, bambuszrügy, sertésgyomr, tengeri hinár, vizicsigák és több ilyen külön-legesség.

Italt szolgál a bevezető teán és mandulajéon kívül, szam-szon (rizsből készült erős, édeskes ital), friss tea, édesített víz és valami ál-peszög.

De nem csak a privát-életben szer-tartasok a kínai, hanem ilyenek a szokások a vendéglőkben is. A kínai vendéglő felirata pl. mindig bizalomkeltő, mert hűen fejez ki mindent. Így pl. Canton kínai városban van egy vendéglő, melynek ez a címe: «Fogadó, minden jó dologhoz.» De kerülünk jobbebb. A kínai vendéglők aajtánál pincér fogadja a vendéget. Bent az érkező bejratánál egy másik áll, ki a legvalásztékosabb udvariasággal megkérdi a vendég nevet, melyt aztán hangosan bekialti a terembe. Majd külön asztalhoz vezetik az érkezőt, mely selyem takaróval van bevonva. Nem csak az asztalok, hanem a székek is selyemmel vannak áthuzva. Ha a vendég már helyet foglalt, kérdezés nélkül hoznak egy pohárka valódi édes-kés, erős rizspálinkát. Ezután jön a főpincér és bemutatja az étlapot, mely rendszerint a legitimabb vörös selyem-papíron készült és oly nagy, hogy vele egy ember teljesen betakarhatja magát.

Az ételek neve számozva van s valahányszor egyet megjelölnek a főpincérmél, ez hangosan kikiáltja a számot, hogy a konyhában meghallják.

Kés, villa és kanál ismeretlen fogalom a kínai vendéglőkben. Mindent felaprítva tálnak és így kére nincs is szükség. Villa és kanál helyett elefant-csont pálcák szolgálnak, miket a kínai nagy igyességgel használ. Ezt az eszközt az angolok és amerikaiak choptick-nevezik.

Ha a vendég megkapta az utolsó fogást, megkérdezik, hogy akar-e yen-t?

Ez szószertint füstöt jelent, azaz füstölni való dohányt. Ha igen, akkor a vendég uri-pipát kap, mely a gyúszánnal nem nagyobb és így kénytelen gyáskán tölteni.

Végül azután fizetésre kerül a sor. A főpincér egy kis asztalkához lép, mely számológép, amit a kínai száun-pan-nak nevez és azon összeszámolja az összeget, azután tus és ecset segítségével megírja a számlát, melyet átnyújt vendégének.

Megjegyzendő, hogy ilyen számológépeket sok száz év óta használnak Kínában.

A vendéglő árak tetemesen olcsóbbak Kínában, mint nálunk.

A kínai vendéglőkben nem csak a pincéreknek szokásos borralvót adni, hanem az összes személyzetnek.

Ha a vendég átesett mindezen a procedurán és tavozni kíván, oda lép a főpincér és kezébe veszi az étlapot és a többi vendég felé fordul. Miután a vendég nevét meg egyszer megnevezi, felolvassa az elfogyasztott ételeket, megjeli a fizetett összeget s kihirdeti a borralvókat, miket a vendég a személyzetnek adott.

Ezután az egész személyzet, mely hajlongással és azon kéressel, hogy ismét legyen szerencsék, a kijáratig kíséri a vendéget, aki rende-ene örül, mikor mindezen már túl van.

Felhívás előfizetésre.

A *«Fogadó»* többi számvál új évfolyamba lépett és az alkalomból felhívjuk a szaktársak előfizetésre. A *«Fogadó»* szakmógaunkban mindig szószojloja ivó ipari közérdekeinknek és szaktársaink jogos magánérdekeit is megvédte mindenkor. A *«Fogadó»*, mint teljesen független szaklap mindig bátran lépett sorompóba, mikor bizonyos tulkapásokat és jogtalan beavatkozást a mi szakügyeinkbe vissza kellett utasítani. Véleményében hű tanácsadója volt szaktársainknak és a szakiparhoz tartozóknak társadalmi és ipari állásfoglalását, haladását és boldogulását igazi odaadással támogatta és segítette előbbre vinni.

A *«Fogadó»* megóvta függetlenségét, nem keresi az alnyagok kegyét, szókimondó volt velük szemben is, mikor arra rászólgáltak, szubvenciókat és pangsálatk sentkítől nem kért és nem fogadott el, hogy függetlenségét megóvassa.

És ilyen fog maradni a *«Fogadó»* ezentuli is. Kérjük szaktársainkat, hogy előfizetésükkel támogassák ezen törekvésünket; önmaguknak, iparunknak teszik, amit ebben az irányban tesznek, mert hiszen a *«Fogadó»* szaktársaink igaz és jogos érdekeit szolgálja onzetlenül és lelkiismeretesen.

Kérjük szaktársainkat, hogy előfizetők számát, előfizetők gyűjtésével is szaporítsák, hogy a *«Fogadó»* meg-

erősödjék és mielőbb mint hetilap teljesíthesse kulturális feladatát.

Előfizetési díj: egy évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Üdvözlettel

a *«FOGADÓ»* szerk. és kiadóhivatala.

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőnknek a *«Fogadó»* a megjelenés utáni, rendes időben meg nem kapják, kérjük, miszerint sziveskedjenek a kiadóhivaltal egy levelező-lapon értesíteni.

Szabó Imre, ismert fővárosi kávészaktársunk, a belvárosi Erzsébet-fogadót ápr. 1-én vette át saját kezelésébe, míg a váci-körtüi «Boulevard» kávéházat fivére és volt társa: *Szabó Samu* vezet tovább. Szaktársaink működéséhez sok sikert kívánunk.

Tatay István ismert fővárosi vendéglős szaktársunk a Futó-utcai «Bur-hatóság»-hoz címzett vendéglőt átvette. Az ünnepélyes megnyitást a burok új derek gazdájára, és hó 11-én eszközölte.

Fogadó átvétel. A gömörmezei Tornalján az ismert «Tigris» fogadót *Fischer Miksa* átvette. Az új tulajdonos üzletét új és kényelmes berendezéssel látta el.

Lengyel Lajos, ismert régi vendéglős szaktársunk, Budapesten az Arénauti Nagy Géza-fele vendéglőt és hó elejével átvette. Nagy szakismerete és jó konyhája az üzlet jömenetét biztosítja.

Fogadó vétel. Aradon a «Vass-szállodát» özv. Dulfner Józsefnél *Haas Albert* megvette. A régi ismert fogadó új tulajdonosa az egész üzletet modernül rendezte le és április 1-én nyitotta meg.

Budapesten az Üllői-ut 4. sz. alatti Tatay-fele jöhrnévű vendéglőt *Pozsár Ferenc* megvette. Pozsár szaktársunk az újabb üzletét a napokban vette át saját kezelésébe.

Lukács Gábor fogadója. Lukács Gábor előnyösen ismert zalai fogadós szaktársunk, a zalaszentgróti Korona fogadót, melyet nyolc éven át bérrel, örökáron megvette. Lukács szaktárunk a régi üzletet és alkalommal a mai igényeknek megfelelően kibővítvte, átalakítvta és új modern kényelemmel fogja berendezni. A Z.-gróti «Korona» nemcsak a helyi és környékbeli, hanem az utazó közönségnek is kedvelt fogadója.

Szabó János Budapesten a Magyar-utca 28. sz. alatti vendéglőt megvette. Az új gazda a jövénynek örövendő az újabb üzletét és hó elején vette saját kezelésébe.

A budapesti császár-fürdő vendéglő helyiségeit *Dobler István* a fővárosi Royal fogadó volt főpincére ugyancsak a

«Royal» pincemesterével, *Musil Frigyes*-sel kibérelték Új vendéglős szaktársaink az üzlet ünnepélyes megnyitását május elejével eszközölik. Vallalkozásukhoz sok sikert kívánunk!

Földirtokosból fogadós. A Fiume melletti Cirkevicián a «Therapia Palace» grand hotel *Csilléry Sándor* ismert helyiségei egybirtokos megvette. Új fogadós szaktársunk a szatórium, tengeri fürdő stb. gyár és pavilonnal kapcsolatos nagy üzlet építletét az átvetel alkalomával egész újonnan renováltatta.

Heilmuth Mihály, Budapesten a IX., Lónyay-utca 22 sz. alatti vendéglőt átvette. Az új derek gazda üzlete jömenetét, jó konyhája és borai biztosítják.

Új kávéházak a fővárosban. Budapesten a József-kösti és Népszínház-utca sarkán lévő postai helyiségeket *Bronner Miksa* kibérelte és a mai modern szisztemben egy nagyszabású kávéháznak fogja berendezni. A megnyitást augusztus 1-én lesz. — Ugyancsak itt az *Andrássy-ut* új és legnagyobb kávéháza az *Andrássy-ut* és *Liszt Ferenc-tér* sarkán lévő «Palermo»-t *Sachs Ödön* és hó 7-én nyitotta meg.

Masztellák Mihály előnyösen ismert szaktársunk, Rusbach fűdönke volt jó nevű vendéglőse, a sátoralja új helyi Vadászkiért fogadó éttermeit saját kezelésébe vette. Jó konyhája és italaival üzletét ugyancsak látogatottá tette.

Langesz Károly, ismert csopaki szőlőtermelő Budapesten a Verseny-utca 10 sz. alatti «Posta körü» című vendéglőt megvette s azt saját kezelésébe április 1-én vette át.

Szobránc vendéglőse. *Füredi Manó* ismert ungvári vendéglős szaktársunk, a szobránci fűrdő nagyvendéglőt kibérelte és május 1-én vette át. Az több másfél évig Amerikában járt *Füredi* szaktársunk, nagy külföldi tapasztalatait nemcsak vendéglőse hanem a fűrdő emelésére is nagyban fogja érvényesíteni. Kívánunk sok szerencsét!

Fogel Ferenc vendéglője. A hódmezővásárhelyi Szarvas fogadó volt derek gazdájára, *Fogel Ferenc* szaktársunk, Budapesten a VIII. ker. Óriás-utca 41. sz. alatti vendéglőt átvette, amelyet újan és szépinnel berendezve és hó elejével nyitott meg. Fogel szaktársunk vendéglője már is szép látogatottságnak örvend.

Lugoson a «Concordia» fogadót *Komlósy Béla* volt buziási vendéglős a m. hó elejével átvette. Ismert szaktársunk szakavatottsága a régi üzlet jömenetét biztosítani fogja.

Szerencsen a régi jöhrü Magyar-király vendéglőt *Bachlatozsky J.*-tól a m. év végével *Franko Róza* megvette. Az új tulajdonos az üzlet jömenetét jó italaival és konyhájjal biztosítja.

Kabina Ede régi ösmerősünk, volt garanszentkereszti nagyvendéglős, Budapesten az I., Atilla-utca 14 sz. alatti vendéglőt megvette s azt saját kezelésébe

május 1-én veszi át. Új vendéglős szak-
társunknak sok sikert kívánunk!

Hatvanban a Gráf-féle és utóbbi években Schrantz Mátyas által birt fogadót **Beregszászy Gyula**, volt selypi cukorgyári vendéglős örökaron megvette. Beregszászy szakértársunk, a jövővi üzlettel ezután renoválni és új berendezéssel fogja éllátni.

Gyókon a nagyvendéglőt **Cservinsky József** volt megyesegyházi kaszinó kedvelt vendéglőse bérelte ki. Cservinsky szakértársunk kiváló szaktudása hamarosan megszerzi gyoroki közönség rokonszenvét. Az üzletátvétele f. év. április 1-én történt. Kívánunk sok szerencsét!

Antl Ferenc, ismert fővárosi vendéglős szakértársunk az űlői-út 39 sz. alatti házában több helyiségből álló csinos vendéglőt rendezett be, amelyet ünnepélyesen április 1-én nyitott meg.

Zalaegerszéken, a régi „Fejér kép” vendéglőt **Bereky Emilia** vette át e hó 5-én. A Vas megyében is ismert vendéglősné üzlete jó menetelét jó konyhájával biztosítja.

Új nagy fogadó Budapestben. A párisi Grand hotel tulajdonossal a budapesti Gerbaud eskoládé gyáros szövetkeze, a Gizella-téren egy előleki nagy fogadót terveznek. A fogadók e előbb megvásárolják Gerbaudnak Gizella-teri házával valamint eskoládé gyárát és Gerbaud a hotel-részv. társaságnak vezérigazgatója lesz.

Csongrádon a Fiume szállodáját **Sciofeld Adolf** újonnan renováltatta és izlésesen rendezte be.

Szhranc Mátyas vendéglője. Bpestben a V. ker. Hernád-utca 4 sz. levő jőhrnevi vendéglőt **Szhranc Mátyas**, volt ismert hatvani szállodás megvette és e hó 15-én ünnepélyesen megnyitotta. Sok szerencsét!

Vácra a Káptalan-fele söresarnokot **Ricosovics János** vette át, amelyet őz. **Lager** Lipótné vezetése mellett már is szép lendületbe hozott.

Brassóban az Elite kávéházat **Mock János** előnyösen ismert főpincér bérelte ki. Mock szakértársunk üzletét újonnan renováltta és az április 1-én ünnepélyesen megnyitotta. Kívánunk sok szerencsét!

Sátoraljai helyen az ipartestület új palotájában **Neumann A.** ez év elejéig egy csinos berendezésű kávéházat nyitott. Az iparos és keresek osztályhoz tartozók szívesen látogatják.

Helyvélőzások. — Budapestben az Andrássy-úti Bokros-nagyvendéglő fop. állását **Gotwald** Reszó fogja betölteni **Sóds János** Komáromban a Vigadó éttermei fop. állását kőltőre. Deván a Fehérváry-szálló fop. állását **Molnár** Dániel foglalta el. U. it. **Klénz Jenő** fog székelyi, **Todósis Tamás** szobap., **Mauthner** Aladár éth. és **Varga Gyula** segédpinc. állást nyertek. Nagyszomhaton a „Korona” kávéház fop. állását **Baranyi** István foglalta el. U. it. a segédp. állásokat **Stüger** Reszó és **Farkas** Antal nyerték el. A Vacukli kávéház fop. állását **Hufszes** Mátyas és a Geschwend kávéház fop. állását **Csapkovics** József foglalta el. Nyitrán a Nemzeti fogadó fop. állását **ujból Jagerszky** Béla foglalta el. **Szucky** Fe-

renc Pápan a Griff szállodában éth. állást foglalt. Cirkenyven a „Grand Hotel”-be „éza Palace” fop. állását **Erber** János foglalta el. Pakrac-Lipikigőy-ház éttermeiben **Wolf** Lipót fop. állást nyert. Mármaros-szigeten az Otthon fop. állását **Nagy János** tölti be. Pozsonyban a Falugyal Ligeti kávéházban **Tarr** Sándor fop. állást nyert. Trencsében az Erzsébet-fogadó éttermei fop. állását **Mohay** Antal tölti be. Nagy Árólyban a nemzeti vendéglő étterme fop. állását **Hencely Jenő** foglalta el. Hatvanban a vasuti-vendéglő III sz. éttermeiben **Böhm** Lajos fop. mellett, mint étornődök **Zradula** Sándor és **Spacil** Antal működnek. U. ott a III sz. osztluban a tizetop. állást **Fehér** Károly tölti be, míg a Beregszászy (volt **Gráf**) fogadó fop. állását **N. Cséry** Lajos foglalta el, mellette az éth. állást **Makay** Károly tölti be. S. a. újhelyen a Magyar Király fogadó fop. állását **Szabó** Mihály tölti be. A Vadászútrán fogadóban u. ily minőségben **Mogyorósy** István és **Paradeiser** József a Neuman-féle ipartestületi kávéházban működik. **Rodák** János a színház éttermeiben **Baumgartner** J. fop. mellett az éth. étlapiról állást tölti be. Sapon a vasuti vendéglő fop. állását **Glück** Imre foglalta el. **Horváth** Gyula a hátrny vasuti vendéglő fop. állást töltötte be. **Peri** Desző az ungvári Korona fogadó kávéháza fop. állását foglalta el. Dolni-Tuzában (**Bosznia**) a Grand szálloda fop. állását **Zsivetz** Miklós foglalta el. Aradon a Láng testvérek éttermeiben a fop. állást **Werkemeister** János tölti be. Medgyesen a Szöllő szállodában **Lakner** Lajos fop. állást nyert. Besztercebányán a Vasut szálloda fop. állását **Tartó** Lajos tölti be.

EGYRŐL-MÁSROL.

A piros tojás regéje.

Szent Péter, hazján, a földön járt-kelt,
S jártában buzaeföldet talált,
A buzaeföldön pacsirta fészket
S abban szép fehér kakuktojást.
Tűnődött, vajjon mit tegyen vele —
„Eh, hátha kapunk valamit érte!”

Mondá s leszedvén, zsebébe tette,
S nyugodtan ment, mendegélt tovább,
Útján rú-rá köszöntött a hetyke
Piros pipacs s a kék szarkaláb:
„Az ám!” — szölt Petrusz, s pipacsot-lábot
Szédelt, amennyit ott hamar látott.

S ezeknek szírmát leszedegétné,
Belé tette a kakuktojást.
Igy aztán egy-két bármí boj esvén, —
Kibír az egy-két kis koppanást;
És terhét tovább nyugodtan vitte,
Közben gyönyörű, szép nap sütötte.

Péter szomjazott a melegségtől —
„Csak von” egy csárda út legalább!”
Szóla és mintha a távo! ködből,
Valaki intne — odább, odább!
Látszott is már a határ előtt . . .
S örült, hogy célhoz ér mielőbb.

Bozót s jegenyék közt állt a csárda,
A csárda előtt tünde seány;
„Hó! telkem fényes, drága világja,
Egy csókot és jó bort szaporán!”
Szöglött szent Péter hogy oda ere,
És lángzó tűzbe forrott a vére.

„Ha-ha, hogyis ne! mársia sincs gondom!”
Kacagott szívet a szép ledny,
S körülte minden — virágon, lombon,

Kacagott az édes hahotán;
Tündéri arca a kacaj” s zóra
Olyan volt, mint két gyönyörű rózsza.

Szent Péter nézte a bájos képet,
Melynél szebbet nem látott soha,
Pedig bejárta a széles földet,
És sok szép ledny közt megfordula;
De ilyet — „no de — szöglött magába,
Nem is járok én itten hiába!”

Borát egy szuszra kiitta s mindjárt
Rendelt is mást és — „ed” s tabucán,
Még egy pohárral! aztán — nohát
Nézz egy kicsinyt és nevsz reám;
Egy csókodért, ami senk drága kincs —
Azt adok ami még csakinek sincs!”

A lilyan nevelt és szöglött devajul:
„Ha olyant udsz, két csókot adok!”
S nyomban rá, igérett zálogul
Szent Péter lenyerébe csapott;
Péter megfogta a drága kacsoit,
És máris csattant az isteni csók.

És szölt Péter a nagy rianásra,
Élvette a kakuktojást . . .
De nétek mindketlen a tojásra. —
Uram, ne hagyj el, ilyen csodát!
A tojás piros, kék s még száz színű,
„Ah! — szöglött a lednyka — be gyönyörű!”

S mutatta másnap fűnek és fának,
És büszkén dicsékedt vele,
És nemskóra minden kis lyányunk,
Szébbnél szebb ily tojása leve;
S mi csodát kellett a csárda körül,
Ma annak az egész világot örül.

Minden T.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ir. Rt.” közlése alkalmával nem mint előjelölt került forgalomba. En a nálam járt 6 kg. kullótűtség előkéhez intézett levelemben e jelöltésgör lemondtam, s így nevem belegezesemen kívül került jelölésre. Egyuttal kijelentem, miután a jelölt bíztottság a választmányha már előzött is jeltől és a közlése égrhanguland megiszlett, ezt a tisztelget készséggel el is vállaltam és iparunk közérdekébe en közromködni: ohajtok.
Budapest, 1908. április 12.

Kaszás Lajos

Tek. Hergoc Sándor vasuti vendéglős urnak Csakortnya:

Többször hallottam dicsérni az Ön által feltalált szab. „Krisztály”-borsűrőt, miért is elhatároztam, hogy én is veszek meg. Kérem szíveskedjen egy mielőbbi küldeni utasítással, esetleg utánvét mellett. — Tisztelettel
Szeged, 1908. márc. 7-én.

Kass János

„Kass” vigadó Szeged.

Tek. Singer Antal és fia urnak Szeged.

A nekem Önök által szállított 2 mahagon tekeaszalt, úgy külszínre, mint minőségére nézve kitűnő. Fogadják a legészintebb közönetemet s biztosítom, hogy cégtelk minden ösemérsősemnek ajánlani fogom. Tiszteletojók. —
Nyiregyháza 190 . Róih Sámuel kavés.

